

”HaV misslyckas med sitt uppdrag”

Foto: Hasse Holmberg/TT

Vi uppmanar riksdagen att skyndsamt behandla frågan om bottentrålens negativa miljö-
påverkan på de marina habitaterna och upphäva förbudet mot det småskaliga husbehovsfisket.
Det skriver flera debattörer i en slutreplik.

Publicerad 2022-10-14

SLUTREPLIK | FISKE

Det här är en argumenterande text med syfte att påverka. Åsikterna som uttrycks är
skribentens egna.

I en replik på [vår debattartikel](#) ”Det förgörande industrifisket med trål måste stoppas” [skriver](#)
Mats Svensson, Havs- och vattenmyndigheten, att det inte finns något förbud mot småskaligt
kustfiske. Antingen är han helt okunnig om vad hans egen myndighet sysslar med eller så
försöker han vilseleda allmänheten.

Sanningen är att sedan mer än ett år tillbaka är allt husbehovsfiske med garn förbjudet i södra
Laholmsbukten och Skälderviken – och Öresund står på tur. Och ett mer småskaligt kustnära
fiske än husbehovsfisket existerar inte. Att Mats Svensson sen knappt vill ta ordet husbehovs-
fiske i sin mun innebär inte att landets alla husbehovsfiskare slutar existera. Eller att förbudet
inte finns.

Argumentet är att man vill värna tumlarbeståndet. Så sent som i maj i år deltog Mats
Svensson på en konferens och paneldebatt i Höganäs om det småskaliga fiskets framtid. Då
medgav han att Havs- och vattenmyndigheten varken visste hur tumlarbeståndet utvecklats
i Öresund och södra Kattegatt eller hade några som helst belegg för att beståndet påverkats

negativt av det småskaliga husbehovs- och yrkesfisket. Men erkände att ”det hade ju varit intressant att veta”. Likafullt använder han det som skäl för ett totalförbud.

Det är häpnadsväckande att en svensk myndighet kan fatta beslut som påverkar en stor del av landets små kustsamhällen och dess invånare, utan att överhuvudtaget bygga beslutet på någon form av vetenskaplig grund. Man ”tror” att husbehovsfiskarnas garn utgör ett hot mot tumlarna, men medger samtidigt att man i själva verket inte har en aning.

När det gäller pigghajen fortsätter Mats Svensson prata om att rödlistade arter ska ”återutsättas så fort som möjligt” och säger att ”de får inte tas i land”. Men problemet är ju att pigghajen dör i samma sekund som den fastnar i trålen, eftersom den har ett skelett av brosk. Det är alltså fiskemetoden i sig som utgör ett hot mot den rödlistade arten, inte att fiskarna glömt bort att kasta tillbaka de redan döda pigghajarna i vattnet innan de kom in i hamn.

Så länge bottentrålningen tillåts fortsätta saknas skydd för de oftast bortglömda hajarna och rockorna. Bottentrålen förstör havsbotten likt en bulldozer där den drar fram. Och trålen krossar hajar och rockor. När de döende broskfiskarna slängs tillbaka från fiskebåtens däck är de förbrukade som predatorer i ekosystemet. Att kalla detta miljöansvar är både ovetenskapligt och förkastligt, samt ger sken av en outtalad obskurantism.

Havs- och vattenmyndigheten borde sträva efter att använda en mer ekosystembaserad förvaltningsmodell, som inte blint förlitar sig på MSY-måtten. Resultatet av den pågående, totalt ohållbara förvaltningsmodellen kan vi se på flera håll i världen, där population efter population av kommersiellt värdefulla fiskbestånd kollapsar.

Sverige borde ta på sig ledartröjan, både i EU och i världen, och verka för ett förbud mot industrifisket, i stället för att passivt anpassa sig till kommersiella intressen.

När det gäller hajar och rockor kan en kollaps innebära att dessa arter inte återhämtar sig inom överskådlig tid. Håkäringen som bifångas i bottentrål blir köns mogen när den är omkring 150 år. Pigghajen köns mognar även den sent och kan uppnå en ålder på närmare 75–100 år. Bottentrålning leder i princip till broskfiskarnas utrotning i svenska vatten, vilket innebär att Havs- och vattenmyndigheten misslyckas med sitt uppdrag att uppnå en hållbar förvaltning av havs- och fiskeresurserna.

Dessutom saknas folkligt stöd, både för industrifiskets utrotning av arter och för förbudet mot det kustnära husbehovsfisket. Därför uppmanar vi riksdagen att skyndsamt behandla frågan om bottentrålens negativa miljöpåverkan på de marina habitaterna och upphäva förbudet mot det småskaliga husbehovsfisket.

Mathias och Martin Ravanis

båtbyggare och sågverksägare

Susanne Ravani

frilansjournalist

David Bernvi

marinbiolog